Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31884

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ), ö?rencilerin Türkçe dersine yönelik sahip olduklar? özyeterlilik alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi?, 39 maddeden olu?an çok boyutlu bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ö?rencilerin dil becerileri, akademik ba?ar? beklentileri, ders sürecine yönelik kayg?lar? ve ö?renme motivasyonlar? gibi çe?itli alanlardaki özgüven düzeylerini belirlemeyi hedefler. TDÖAÖ, e?itim psikolojisi alan?nda ö?rencilerin ba?ar? inançlar?n? de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, ö?rencilerin e?itim psikolojisi ba?lam?nda Türkçe dersindeki performanslar?n? etkileyen psikolojik faktörleri derinlemesine anlamaya olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlilik, Türkçe Dersi, Alg? Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik, E?itim, Özgüven, Motivasyon.

Yazarlar

Erhan Durukan, Sava? Maden

Amaç

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ), ilkö?retim veya ortaö?retim düzeyindeki ö?rencilerin Türkçe dersine yönelik sahip olduklar? özyeterlilik inançlar?n? geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin dil ö?renme, okuma, yazma ve sözlü ileti?im becerilerine dair kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini saptayarak, ö?retmen ve ara?t?rmac?lara ö?rencilerin akademik motivasyon kaynaklar? hakk?nda detayl? bilgi sunmay? amaçlar.

Bu amaç do?rultusunda, ölçe?in geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin ba?ar? beklentileri ile ders ba?ar?s? aras?ndaki ili?kiyi incelemeye yönelik bir temel olu?turmaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme sürecinde kar??la?t?klar? zorluklara kar?? gösterdikleri direnci ve özgüveni nicel olarak ifade etme imkan? sa?lamaktad?r.

Yap?

TDÖAÖ, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisi çerçevesinde tan?mlanan özyeterlilik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin belirli bir performans düzeyine ula?mak için gerekli eylemleri ba?ar?l? bir ?ekilde organize etme ve gerçekle?tirme yetene?ine dair inanc?n? ifade eder. Ölçek, Türkçe dersine özgü olarak bu inanc? be? farkl? alt boyutta ele almaktad?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ders sürecine yönelik olumsuz ön yarg?lara kap?lma e?ilimi.
Akademik performans gösterme ve yard?m al?p verme becerileri.
Konular? anlayamamaktan kaynaklanan korku ve endi?e düzeyi.
Ö?renme, çal??ma ve ara?t?rmay? sevme motivasyonu.
Genel akademik özgüven düzeyi.

Ölçek, bu alt boyutlar arac?l???yla, özyeterlilik alg?s?n?n sadece bili?sel yeterlilikle s?n?rl? olmad???n?, ayn? zamanda duyu?sal (kayg?, endi?e) ve davran??sal (çal??ma al??kanl?klar?) unsurlar? da kapsad???n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla çe?itli istatistiksel analizler uygulanm??t?r. Temel olarak faktör analizi kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenmi?tir. Bu analizler, 39 maddelik ölçe?in beklenen be? alt boyutu (faktörü) ba?ar?l? bir ?ekilde ortaya ç?kard???n? göstermi?tir.

Ek olarak, ölçek maddeleri aras?ndaki ili?ki ve genel ölçek puan?n?n geçerli?i, Pearson momentler çarp?m? korelasyonu hesaplanarak test edilmi?tir. Bu korelasyon katsay?lar?, maddelerin ilgili olduklar? alt boyutlarla güçlü ve anlaml? ili?kiler sergiledi?ini teyit ederek, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve yap? geçerli?ini desteklemi?tir.

Güvenirlik

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?ini saptamak için yayg?n olarak kabul gören yöntemler kullan?lm??t?r. En önemli güvenirlik göstergesi olarak Cronbach Alpha güvenirlik katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?, TDÖAÖ için **.89** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan oldukça yüksek kabul edilir ve ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in güvenirli?i yar? test (split-half) yöntemi uygulanarak da incelenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in farkl? bölümlerinin birbirleriyle tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulam??, bu da TDÖAÖ'nün güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu peki?tirmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda uygulanan faktör analizi, Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i'nin **5 alt boyut** ve toplam **39 madde**den olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Bu be? faktör, ö?rencilerin özyeterlilik alg?s?n?n farkl? yönlerini temsil etmektedir. Faktörlerin belirlenmesi, ölçe?in yap?sal geçerli?inin kritik bir ad?m?d?r ve her bir alt boyutun kendine özgü bir psikolojik yeterlilik alan?n? temsil etti?ini göstermi?tir. Bu yap?, ara?t?rmac?lar?n elde edilen verileri daha

ARABPSYCHOLOGY.COM

spesifik alanlara göre yorumlamas?na olanak tan?r.

Araç

Test Type:

Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale)

Format:

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullanmaktad?r. Cevap seçenekleri 1= hiçbir zaman ile 5= her zaman aras?nda de?i?mektedir.

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Ö?renciler (?lkö?retim veya Ortaö?retim seviyesi ö?rencileri)

Age Group:

Geli?tirme çal??mas?n?n yap?ld??? ö?renci grubuna ba?l? olarak de?i?kenlik göstermekle birlikte, genellikle temel e?itim ça??ndaki ö?renciler.

Population Details:

Ölçe?in hedef kitlesi, Türkçe dersine aktif olarak kat?lan ve bu derse yönelik akademik yeterlilik inançlar? ölçülmek istenen ö?renci popülasyonudur.

Test Methodology:

Öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket ölçe?idir. Puanlama, ters maddeler dikkate al?narak gerçekle?tirilir ve her bir alt boyuttan al?nan puanlar, ö?rencinin ilgili alandaki özyeterlilik alg?s?n?n gücünü gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Öz-bildirim, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i, Türkçe E?itimi, Güvenirlik Katsay?s?, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut kaynaklarda belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu Yazar Erhan Durukan'a erhandurukan@gmail.com adresi üzerinden ula??labilir.

Correspondence Address:

Mevcut kaynaklarda belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2012

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? genellikle referans gösterilerek mümkündür. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Erhan Durukan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal Kaynak Ba?lant?s?:

Ölçe?in makale yay?n?na Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi üzerinden eri?im sa?lanabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr.

PDF Kayna??:

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turkce-dersi-ozyeterlilik-algisi-olcegi-tdoao-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Durukan, E., ve Maden, S. (2012). Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ): Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *43*, 164-173.

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Türkçe Dersi Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ), 39 maddeden ve 5 alt boyuttan olu?maktad?r:

Ders sürecine yönelik ön yarg?lara kap?lma (15 madde): Haz?rl?ks?z konu?ma esnas?nda pani?e kap?l?yorum.
Performans gösterme ve yard?m etme (3 madde): Türkçe dersinde proje ödevlerimi tek ba??na yapamam.
Konular? anlayamamaktan korkma ve endi?elenme (8 madde): Türkçe dersinde konu?urken kendimden emin olam?yorum.
Çal??may?, ara?t?rmay? sevme (6 madde): Türkçe dersinin s?navlar?nda ba?ar?l? olaca??mdan eminim.
Kendine güvenme (7 madde): Türkçe dersindeki kavramlar? rahatl?kla anlayabilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM